

## **PRZYPATRZAĆ SIĘ** (27) *vb impf*

się (21), się (6).

-pa- (15), -pã- (12); -pa- *GliczKsiąż, GroicPorz* (3), *Leop, BibRadz, OrzQuin, RejZwierc*; -pã- *LubPs, RejPosWstaw, ModrzBaz, WujNT, CiekPotr, KlonWor* (2); -pa- : -pã- *LeovPrzep* (1:1), *RejPos* (3:2), *CzechRozm* (3:2); *drugie a jasne*.

*inf* przypatrzeć się (2). ◇ *praes 1 sg* przypatrzam się (2). ◇ *2 sg* przypatrzysz się (1). ◇ *3 sg* przypatrzą się (4). ◇ *praet 1 sg m* przypatrzałem się (1). *f -m* się przypatrzała (1). ◇ [3 *sg f* przypatrzała się.] ◇ *3 pl m pers* przypatrzali się (1). ◇ *fut 2 sg m* przypatrzeć się będziesz (1). ◇ *3 sg m* będzie się przypatrzął (1). ◇ [3 *pl m pers* będą się przypatrzeć.] ◇ *imp 2 sg* przypatrzaj się (4). ◇ *1 pl* przypatrzajmy się (1). ◇ *con 3 sg m* by się przypatrzął (4). ◇ [1 *pl m pers* by(s)my się przypatrzali.] ◇ *3 pl m pers* by się przypatrzali (1). ◇ *part praes act* przypatrzając się (3).

*Sł stp, Cn brak, Linde XVI* (dwa z niżej notowanych przykładów) – *XVII w. s.v. przypatrzeć się*.

1. *Pilnie patrzeć na kogoś a. na coś, przyglądać się, obserwować; intueri Vulg; videre PolAnt* [w tym: *komu, czemu* (7)] (10) : *domá z fluzebniki/ s párobki/ kart/ koftek/ [syn] grác fie przyłóży/ choczyaby ich też łnadź wręku nyemyał/ yedno by fie tem tylko ktorzyby gráli przypátrzał. GliczKsiąż 17v; BibRadz Dan 7/4; Im bárziefy łię przypatrzam, tym mniefy twarz człowieká Tego mi łię podoba CiekPotr 67; KlonWor 27; [Czemu fie Wiłłne Nimphy przypátrzały łliczne A. Zbyłitowski, Na krzciny ... Władysławowi III, Kraków 1595, )(2v (Linde s.v. przypatrzeć się)].*

[*Ze zdaniem dopełnieniowym: A théz thám wiełci o nálzéf Polłzce/ łz iefli to prawdá/ łepiefy z dáłeká łłuchác/ niłzi łye domá temu/ co łye dżiefie/ á dżiac ma przypátzác. SolikZiem A2v.*]

*Zwoty: »przypatrzeć się z daleka«* (1): *Gdy kto łobie podpiwłzy łifka potroynymi/ A dobywa pienedzy rękoma hoynymi: Przypatrza łię złodżiefiek dowłcipny zdáłeká/ A z nożem wybrułżonym przyłtępuie z łekká. KlonWor 36.*

»pilnie (a. [pilno]) się przypatrzeć« [szyk zmienny] (2): *kthoremu [dziecku] gdym fie tym pilniefy przypátzálá [quem diligentius intuens] w iáłny dzień/ dołłám thego że nie iefł on moy ktoregom porodziłá. Leop 3.Reg 3/21; LeovPrzep H4v; [Stany wielkie/ odtwieráią á łiągną ku łobie oczy y włzy ludzkie/ á czokolwiek wczynią/ pilniefy łye káżdy przypatrza/ ták że łye y łłowo ich zátáief niemoże. LorichKosz 22 (Linde s.v. przypatrzeć się); Ná co Turnus powief/ Przypátzáiác fie pilno łtráłżney białéfygłowie [oculos horrenda in virgine fixus XI 507]: [...] VergKoch 325; ZbyłDroga C3v].*

*Szereg: »dziwować się albo ([i]) przypatrzeć ([się])«* [szyk zmienny] (1): *Zadney rzeczy wiefcey niema prágnác człowiek Chrzełciójáńłki/ iedno mieć onego coby łię dżiwował ábo przypatrzál iego łpráwám á chwálil ie [habere spectatorem et approbatorem suarum actionum] ModrzBaz 135v; [WerReguła 24].*

**a. Patrząc, oglądając poznawać, oceniać, wyrabiać sobie zdanie na ten temat (odcień pośredni między znac. 1. i 2.)** (2) : *Dołwladczy tego káżdy kto łye bédżiefie przypátzról łpráwám Sądowym [...] / łz rzadka łpráwá tą drogą łdżiefie/ iáłkoby wedle Práwá włáłniefie łdżiefie miałá GroicPorz B4.*

*Zwrot: »z podziwieniem się przypatrzeć«* (1): *Abowiefem łłhąd [tj. z łzacunku rodziefów wobec przelożonych] przyłchodzi/ że y dżyatki tym włzyłtkim s podziwiefieniem fie przypatrzáiác/ wczycielom łwym tym połłuzniefyłze być mułżá RejPosWstaw [41<sup>2</sup>]v.*

2. *Rozmyślać, rozważać, zastanawiać się nad czymś, też za pośrednictwem tekstu [w tym: w skierowanym do czytelnika, zwracającym uwagę na najistotniejszą sprawę, szczególnie (4); czemu (15)] (16)*: Aby drudzy młodzy ielzche fye w.W. fprawam/ rozumowi/ wymowie/ cności/ świętobliwości/ długo przypátrzáli/ á przypátrzáiac fye/ wzor fobie á kftałt [...] z w.W. bráli. *GroicPorz B; OrzQuin X4*; Ale fie nie trzebá było ná tych lámých fłowách wiefzác/ lecz fie y temu co tám dáley ftoi przypátrzáć potrzebá było *CzechRozm 116*; A ieflicby ielzche y to nie dofyć czyniło/ więc fie też y dziewiętey kápitulie przypatrzay *CzechRozm 169v, 129v, 147v*; [Przełożeni [...] będą fie fwym powinnościam przypátrzáć *HerbNauka v6v; HerbOdpow T3*].

*Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: temu (1); iż (1), jeśli 'czy' (1)] (2)*: Bądźcie iáko źwierciádłem człowieku káždemu/ By káždy czytáiac was przypátrzáł fie temu/ Iefliż zmázy nie noši ná fwym nędznym cieie *RejPos C4v, 285*.

*Zwrot*: »dobrze się przypatrzeć« (2): A Coż nas w tym wvodzi iedno miły fwiátek/ Ktory kwitnie przed námi iáko piękny kwiatek [...]. A włáfnie go fpeluncam latronum przezwáli/ Oni Mędrzy co fie mu dobrze przypátrzáli *RejZwierc 269v; CzechRozm 51v*.

»przypatrzeć się pilno« (1): Przypátrzayże fye też tu pilno/ profzę cię/ onym cudom ná powietrzu widziánym pólcie roku látóliego *LeovPrzep a4v*.

[*Szereg*: »przypatrzeć się i przysłuchać«: na który [sejmik] zjachaliśmy się [...] dlatego, jakobyśmy się rzeczy i sprawie sami przypatrzali i przysłuchali, jeśli by co na nim stanowiono beło *AktaSejmikPozn 1587/64*]

a. *O Bogu i Jego działaniach (4)*: Lecz gdy fie ya przypatrzam twey dziwney możności [...]. A wždy chociażeś yeft Pan ták możny od wyeká/ Przedię tu nye przepatrzáf nędznego człowyeká *LubPs C*.

*przypatrzeć się czym (1)*: Piękna á krotka náuká o iedynym boftwie we trzech perfonach ktoremu fie więcej wiárą niż rozumem przypatrzác mamy. *RejPos 148 marg*.

*Zwrot*: »jaśnie przypatrzeć się« (1): iż záwždy będyełz befpiecznie chodził przed Máyeftatem Páná twego/ á co dáley tym iáfniey przypátrzáć fie będyełz świętemu Boftwu iego/ y dziwnym fprawam iego. *RejPos 207*.

*Szereg*: »pytać się, przypatrzeć się« (1): Ale oto małz fwieżą drogę á tarty gošciniec do niego [Pana]/ vciec fie do świętey kroniki iego/ ktora iefť ſzyroce nápiſaná o świętym Boftwie iego/ á tám fie pytay/ á tám fie przypatrzay dziwnym fprawam iego *RejPos 9*.

3. *Starać się o coś, dbać, doglądać, dopilnowywać [komu ku czemu] (1)*: y przypatrzaymy fię iedni drugim [*consideremus invicem*] ku pobudzaniu miłości y dobrych vczynkow *WujNT Hebr 10/24*.

*Synonimy cf PRZYPATROWAĆ SIĘ.*

*Formacje współrdzenne cf PATRZYĆ.*

*Cf [PRZYPATRZAJĄC SIĘ], PRZYPATRZANIE*